

САНА ОЛОХ

Чурагчи чучукун хахнаа

ХАҢҮАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭИ ТАХСАР

Дяаһалта тубуктэрэ

НЭҮҮЛЦЭХТЭН СОЮН

СОРУКПУТ-БОРОДУУКСУЙАНЫ ЭЛБЭТИИ

Муус устар ыйтан удуус дьаһалтатын баһылыгын анааһынынан Петр Петрович Артамонов удуус баһылыгын тьа хаһаайыстыбатын боһшуруостарьлар солбууааччынан үлэлиир. Кини салатыгар ханнык үлэлэр бытылдыгыттарын, инники былааннарын кэпсиригэр көрдөстүбүт.

— Петр Петрович, эти хитрые хитрышники-
ры старались?

— Мун, сүмбүрүн, 4 кайыскаңа үл-
дөбөң Боктатин туран улуусна тың кайы-
ыстыбың сайыннарың боптуруосторунан
Иөөсөң, айыңа харыстабың боптуру-
осторунан. Үсүнүз, бери колустар
таңууңарын контуруллааһылаң.
Төөдүңүн, сир-ут туттулуугуңар, улуу
бааһын-дуолун (недизимосты) туһаныла
улаһың, контуруллааһылаң.

– Тийм хэлэлцээнийг хийх шаардлага хамгийн сонгодог аргаар, бичгийн ба аргаар юу?

– Чурагтын тухай хайртай ажлаа бичгийн дээрхэснээр үлүүх. Сүүн салмагтай сууны, сүүлчтэй хата. Баладанын 1 юм, хүүхдүүд тургууна үлүүх үрдүн 1446 тухай сууны баар. Ити бэлдэрийнхэйд хөдөөрүүтэй: 1010 тухай. Ойгон сууны ажлаа 1823 тухай тийд, бэлдэрийнхэйд 2238 тухай тухай.

Сага сардаанын байхлагчийн республикаар бастагчлан заловхай фонду тарийбиллэгт буолар. Бу туһунан хайааха сардааналла турар. Биллтин дьаалта солук уура кредит ылаата 38 мөл солк дьирн комолотур. Маахаха заловхай комисси үлэлтэр. Кредит ылааччы кытаран икүн. Н мөл солк дьирн солук утарытар комолотубут. Маах "Чураагы" ТХКК иккис тарийбиллэгт "Россекоббанк" негүс кредиттэн туһаналлар. Иккисирн кытары обуктүнн сүрүдүнэ. Холбур, 2 бааһыан хайааһыабыа солук утан 3 мөл кредиттэн ытан хэик тууттарылар. Кредит 1 ылаан 8 сыла дьирн болдохко бараллар. Солук уктут хайааһыабыа кредит ылаагы берисмэ иккисир кытарылар уулуубуй тарийбиллэгт. Окин бу фонду сүтүтүнэ туһанаргылар ылаабыл.

"Чурагч" ТХНК мушгах явган оти тууу саямшын бйнаардыбыт. Үрдүк уйуулаах ымах этэ 1 кг 150 солк, орто уйуулаах 140 солк тутар. Ити категорияларга хас бирдин тебэххын 2000 солк дотация коруллэр. Орто уйуулаах, мэтхэк уйуулаахха 130 солк, дотация коруллубут. Убаһа этлэр үрдүк категорияда 200 солк, орто категорияда 180 солк. Бирдин тебэр 1500 солк дотация коруллэр. 90 кг аныыан тебэххыннаахха дотация коруллубут. Сибииһын этлэр үрдүк уйуулаахха 160 солк, орто-140 солк.

Вейланың дымыга улууе үкүс 8300 тонна быжынаварды атырдык иштар тосорбуз. Республика салгытатыр турурсамыз 1010 тоннага жөн кыта ийбелит. Мамгысабын 400 тоннадан афара тутан олорбуз. Туттарылыбыз үкүс барытыр харчыга төлөнө. Салгыт хайдан үлүшкөнт уюсай себе барыдыткан бардыгыткан.

[illegible]

Эти сургуулиаалаагын адр сүүлгүү уугууга (отжирмаа) турдорууга күүсэ үлэ-лэжэглэжэ. Маныхаа уугут баар. Хас да үлэжэжээхэ үхсэн үдэлгэ сөөдэллэр, 500 тобо уугууга турар. Улуус Муниаагын депутаттара талынга үлэжэртэр киридрихэртэни бү хайхыскаа дотига кээгэе түмүжэсүжэ.

[illegible]

– Апплика харьстайбуулар түүх этнэлэ-

XXXXXXXXXX

– Аймдаг харьтабылгыг үнэ цэнэ хай-
аннаах. Удусгаа анал комиссия үлдэвч. Ол-
сээрийн комиссия, анал инспекция үлдэвч
богтуурчбуу хуаабогч. Хаа-бидийн ийн
ортуттан савлаан аймдаг харьтабылгыг
сыйлаанастаг ийн аймдаг чөл турун-
таах бундур. Отгон хичаагийн олбуур ийн
эра көрүлэрийн, бөгд-сыйлаан уулдсаг
тахаарын тухарь аймдаг иртийнэтэ, бу-
ортутуйуута тахса туруур. Онон ортлон
савлаан эколотическай культура үэрэнх-
гээхит.

– Нолуугу төлөөгүйнэгэ бадарьганша хай-
джайн?

– Хайа байрвар нолуук сохуунга олзурун төлөөлдүр. Отгон сохууну таларуу хас бишрдин гурданаа ийнэ. Хомойбух ийин калугуу тан куугуунаачылар, бейити эрх улуусулугу-гар буолбиса, байлур. Хомойбу, предприиматель үлөөлүлүт ийиттин хамарыан кыччатан көрдүрү, мара нолуугу талугуу. Пенсионнай фонддуг үлөөлүтүн нахичетельнай, страховой чааһалар кыраны утар. Түмүгэр үлөөлүт пенсияга кыра суумага тахсар. Нолуугу талогунтан бюджет быһаччы сибээстэх. Улуусулуг, кыһынниктэр бюджеттарын кэм-көйгү улаатарылар, бизс буоларылар нолуугу кимилер, олохтоомут нуорманан төлөөһүн улахан орухталах. Ошон боддогу тутуһуунарыга, олохтоомут кэмэһизинан төлөөһүнөри-тир улааттылат. Көтүрүмүсүлүгүт.

– Сирийоту тулганьыга хонтуруоса хай-
лах тармаданий?

– Сирин туһамына, бастатан туурал, бас бөлүнөт сыйһарыахха наада. Миннэхха албых ууссукур бөөдөлөрүн соторууһарыта билиит ууһуспутулар буолбут илэи эсэр улуустар сирэ үлэиһирэи сүбө муһуһа көрдүрүдө. Билиит сирин туһамыи эрдэ сыйһарыахха баст сирдэриии, оһио кыһыт сыйбууһа элэстэбэлэриин барар. Оттоон сорохтор олох дэриһиатын сирэи өһөһүтүр, сүрүһү-ас иһиттимиит, сирин туһамыиат дьон да элбэхтэр. Аһиэ саһа тарһиимыт хаһаайыстыбэлэр, аһиэи сиртэн калһа алохсубууттар сыйһарыахха баст сирдэри сүбө. Кинилэр эрдэ сыйһарыахха баст сириниин туһамыиат дьонтоон аһиэри дэриһииттэр. Хоһи-бүр, оттуур буоллахтарына бэрһиһиэи билиһиытынан от бэрһиһииттэр, эһиэри эһиэиин, хаһиэриин тэһиһииттэр.

Баянбаяг сүрийн туһанайбыт мэлхэ. Бу туһанайбыт үдэлхэхишээн наада. Ойруот асарын, сүнийүсэн. Амаа өрүс үрлүгэр олоорой. Вэлхидүгэрлөгтөгэр үүнэрэхэшил. Итгэнэ үдэлхэхишээн. Дэлхэхишээн. Дэлхэхишээн.

Сүрх туһаныны контуруоллаа һынга
контассиастар, сүрх туһаныны контуруолду-
ур органныр, наһилэктэр даһалтларыны
нигво үлдэллэнт.

Түмүккэ быыһы кыстыкка баһыттах киирдийет дьон баһыттахха маайа Октябрга 30900 тонна баһааннаахпыттан 31743 тоннанан, ол эбэтэр 102,7 бырыһыан толордубут. Октябратын улуустарга оҕатылтыыр кыахтанмабыт. Сулуҥас тургуа үчүгү ахсаан аттуһун эбиһинэ. Оһон бородууксуя ыһыа, дьикхатыһына үлэһиз оҕо дьикхатыһына

Бюджетта Алексей СЛЕПИНОВ

**ҮТҮӨ
КИҢИ ААТА
УМНУЛЛУБАТ**

Хөдөөнөө хойуулар, ырыаца ылданаар хэмүүс күнүн барихсан тийшээ малла. Күнүнү малта тэнгээ учуутал айар, күнээтэ өррө бөлүүнэ нисэрэр үлэтэ сагаланар.

Хас биирдиги оёкуола историты-
тар араас кэмнэ, араас учууталлар
улаһан-хамсаан, бэйэлэрин суолла-
ры-истэрин хаалһарын бараллар.
Олкурдук, Чурапчылууһун Арыы-
лаах нэһилиэгин хас биирдиги
нэһитигэр интэ хаалбыт чарчылхай
кэмнэринэн уһулунчу таланнаах
педагог, Россия норуотун үөрүгүрүн-
тин туйгуна, Саха АССР үтүөлээх
учуутала, туйгун катэтирмалаах био-
логия, география учуутала Михаил
Петрович Макаров улаахыт сылла-
ра буолаллар. Энтузист, новатор-
учуутал, уһулунчулаах педагог улу-
уска бастакынан тэрийбит биология
комплексын, иһитит кыылларын,
Сана дьыллаары хаамар харыыатын
арыылаахтар билигин дагыны ис-
тигник ахталлар, астына кинилэр,
лар.

Учуутал күнүн көрсө Арыслаах орто окуулатыгар М.П.Макаровка анализдегидеги аңгы-аңгы. Нэдиэлэ устата кылаас чаастарыгар Михаил Петрович туһунан ахтыалар ақтовай ссаларга быыктапка, биология, география предметтарыгар интеллектуальной ахтыарынар буоллудар. Нэдиэлэ бүтүүтэ чааралхай күһүтүнү күн окуула үөрэсчэччилэр, учууталлара айыллара тахсар үтүктүн күнн М.П.Макаров төрөөбүтэ 75 сылыгар анализдегидеги "Көмүс күһүн бэлэхтэрэ" дээн бырааһынньыгы тэрийдилэр. Михаил Петрович көргөнэ, оловун довро Мария Гаврильевна, өр сылларга биологияны көллегалара Егор Илюк көмүстөн Бэрэшхө, Едкөжия Матвеевна Покшина, Анна Покширокова Петрова көрө көмүстөн көмүстөхөх көлөкө ордуорто М.П.Старостин туһунан ахтыла исторон, бырааһынньык и хойунун көмүстөхөх.

Одурдуг астартайтан сөгөгшүлүбү
бүлүүдө: дөргө, фольклорнай нүмэр
дөргө, спортнай күрөштөйиңлөргө
кылаастарынан күрөс бийдэастыла.
Саамай көрдөхө түтэнээн өсүөлө 7
үөрөнөчөтүн барытын үс хамаан
дагы арааран сүүрүүдө астафета бу
олла. Түмүккө кыайындаахта
нагарадаланылар, үөрүү-көтү
үстэлдэнлэр.

Михаил Петрович улууска нуруу үөрөдүйүгүгүз кылырбыт үтүөлэрин бар дьон, үөрөшлүгүчүттэр үйүлэрин тухары үмнүөхтэра суога.

Арьянамах орт
оскуолаттан пресс-кини

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ С 6 ПО 12 ОКТЯБРЯ (www.rp5.ru)

	пн 6 о.	вторник 7 октября				среда 8 октября				четверг 9 октября			пятница 10 октября		суббота 11 октября		вс 12 о.
Местное время	23:00	05:00	11:00	17:00	23:00	05:00	11:00	17:00	23:00	05:00	11:00	23:00	11:00	23:00	11:00	23:00	11:00
Облачность %																	
Осадки мм																	
Давление мм	743	743	745	742	743	745	748	745	746	747	749	744	746	742	743	735	735
Температура °C	-3	-5	-2	+4	-1	-4	-5	-1	-4	-5	-5	-5	-4	-3	-4	-5	-6
Влажность %	87	87	91	79	85	99	100	81	83	95	93	80	93	85	95	-	-
Ветер м/с	Ю-В 2	Ю-В 3	Ю 2	Ю-З 2	С-З 2	С 1	С-З 1	штиль 0	Ю-В 2	Ю-В 3	В 2	В 2	В 1	В 1	З 2	Ю 1	С-З 4
Солнце восход/закат	19:19		08:38	19:16			08:41	19:12		08:44	19:09		08:46	19:06	08:49	19:03	08:52
Луна восход/закат	19:59		18:33	21:52			18:26	23:43		18:22	01:25		18:20	03:02	18:17	04:37	18:14
фаза																	

КӨБҮЛҮҮР ОЧУК:

(См. также отчет о работе фонда кандидата и депутата Улускоо Собрания МО "Чурапчинский улус (район)" по Интернетскому избирательному округу Окаменникова Я.П.).

Көбүлтүүр белгилер

Оплачено за счет средств фонда кандидата в депутаты Улусного Собрания МО "Чурапчинский улус (район)" по Чурапчинскому избирательному округу Дагданча Г.Г.).

Кылас талынан үлзү: метод халбохугун надзалэз (болунуу ыйга), суруйааччылары кытта көрсүхүү, "Липист Семен Новгородов" С.А. Похив-Сэмэн Тумат кунигэтин презентацията, регионалжак "Улан аары-лара" (тэриэтиччэ АН.Кузмина), "Кытүөхэ үрдүккэ хотойдуу" кунга сүрэхтөлүө үрдүк тэрэһиникхтик ыытылыылар, Учууталлар АН.Кузмина, ЕИ.Осипова, А.П.Ховрова, И.И.Неустроева научнай-практичес-кай конференцияларга актыбылжыдык кытташлар, орлору болжоннулар, Улуска ыытылыыт астыран-скый аарыларга ЕИ.Осипова "Педагог-исследователь" номинация кыылыларга буолбута. Визити учууталлар,

Сэргэй сипидииндэр өөхө да сана үрдүмүргө кынат-
тыгы түрдүннэр!

Саха метрополитһаайы хайыһа тутуу сааһааһа.

Автор сургутар эгилер санаа
редакция позициялар майдан сөг
түбөлөр булалбатат. Сургуу
ийилер чалчыллар
мидиастахтарлар эгилетинин
сөгтор тус байла сугар.